

Svar på tal.

Jäderin, Axel,

53 E a Br. Föl. 1905

National Library
of Sweden

Om plats hos Eder för nedanstående uppsats anhåller

vördsamt

Axel Jäderin.

Svar på tal.

För den som vill söka påverka den allmänna meningen i en eller annan riktning är det ingalunda uppmanande att blifva bemött med ringaktande öfverseende eller rent af »ihjältigen». Men märker han icke blott motstånd, utan ondt lynne, smädelser och förtal från dem, hvilkas åsikter han bekämpar, då är detta goda tecken, då har han anledning tro att han tagit i, så att det käns och är någonting bevändt med.

Så är förhållandet med Allmänna Valmansförbundet. Man börjar, att döma af vissa tecken i pressen, att bli rädd för denna sammanslutning, som kommit så olägligt, efter det man på vänsterhåll vant sig vid att vinna lätta segrar öfver oorganiserade motståndare. När man icke tror sig om att komma förbundet till lifs på lojalt sätt, så tvekar man icke att använda medel, som äro allt annat än hederliga, nämligen osanningar. Man uppger, att förbundet har helt andra syften än de verkliga för att på så sätt kunna skrämja folk från att ansluta sig till detsamma.

Så har en samtida i Vänersborg, som fått eftersägare på andra håll, tillåtit sig det påståendet, att »förbundets uppgift är att under skylt af att göra front mot socialismen motarbeta *alla* frisinnade reformer». På följande sätt detaljeras denna vackra anklagelse: »Lag om skiljedom i arbetstvister, begränsning af bolagens rätt till onaturligt stora jordförvärf, nykterhetsfrågans befrämjande genom lagstiftning, begränsning af den kommunala röst-rätten m. fl. frisinnade kraf äro alla för Allmänna Valmansförbundet af ondo och bekämpas af dess män.» Därefter tillägges det: »Proportionella val till riksdagens andra kammare är nätt upp den enda 'reform' förbundet vill. Sparsamhet med statens medel kan ej ifrågakomma för första kammarens lydiga följesvenner.»

Hur förhåller det sig nu med befogenheten af dessa beskyllningar?

I det af förbundet förliden vår utsända valuppropet heter det bland annat:

»Förbundet anser, att alla sträfvanden för *sociala förbättringar* böra främjas och att därför åtgärder, som äro ägnade att på ett praktiskt sätt befördra *nykterhet, folkupplysning, egnahemsrörelsen* m. m., böra understödjas.»

På ett annat ställe i samma upprop läses:

»På samma gång förbundet med intresse omfattar hvarje sträfvande till beredande af samförstånd mellan olika samhällsklasser och till biläggande af strider mellan arbetsgifvare och arbetare eller deras organisationer, vill förbundet kraftigt motsätta sig de socialdemokratiska fackföreningarnas

öfvergrepp särskildt emot utomstående arbetare samt häfda principen om *arbetets frihet*» o. s. v.

Slutligen förekommer i uppropet ett uttalande, som visar, att förbundet visst icke visar sig främmande för tanken på nödvändigheten af sparsamhet med statens medel, utan alldeles tvärtom anser sådan vara särdeles värd att anbefalla. Det heter nämligen i valuppropet:

»I betraktande af de dryga kostnader, som landets försvar kräver, är det af största vikt att planmässighet iakttages vid ledningen af försvarsangelägenheterna och i förvaltningen af därtill anslagna medel.»

I ett annat valupprop, som förbundet i dessa dagar låter sprida, fullständigas dessa uttalanden med andra, som tydligt lägga i dagen, att det känner sin uppgift vara att verka för reformer och framåtskridande, om det än därför icke trott sig om att gapa öfver så mycket på en gång, som radikalismens bekännare hafva för vana.

Det är ett gammalt, men därför icke mindre obefogadt anspråk man har på vänstersidan att äga uteslutande rätt att vara och kallas reformvänlig. När därför de, som i lugn vilja bygga på det beständes grund och varna för oöfverlagda, förhastade åtgärder, anse tiden vara mogen för vissa förändringar och framträda med fordran på deras genomförande, så tycka de radikala sig liksom lida intrång i sin näring och skynda att gifva luft åt sitt missnöje, äfven om det måste ske genom tillgripande af medvetna osanningar, såsom påvisats härofvan. Det kan ju lyckas till en tid. Men i längden går det icke. Menige man skall, sedan det uppriktigt menade upplysningsarbetet hunnit verka, komma till insikt om att den rörelse, som behöfver försvaras med så dåliga vapen, som dem man använt mot Allmänna Valmansförbundet icke kan vara värd förtroende.

Detta förbund åsyftar att samla till motstånd mot radikalismens och socialismens oberättigade fordringar och måste för att kunna upptaga inom sig alla dem, som anse detta vara en god och lofvärd uppgift, naturligtvis i vissa punkter göra sitt program mindre bestämdt formuleradt, än hvar och en från sin egen ståndpunkt skulle kunna anse vara önskvärdt. Men att härpå bygga några anklagelser mot förbundet för att åsyfta annat än hvad det uttryckligen angifvit såsom sitt mål, därtill är man icke berättigad, och allra minst visar man sig frisinnad genom att så göra. Allmänna Valmansförbundet skall veta att försvara sig genom sina handlingar och på så sätt täppa belackarens munnen till.

